

16.6.2015

לכבוד

גב' מירי רגב

שרת התרבות והספורט

רח' המסגר 14

תל אביב – יפו 67776

ובפקס: 03-6873361

שלום רב,

- דחוף -

הנדון: ביטול החלטתך בדבר הקפאת כספי התמיכה בתיאטרון אל-מידאן

הרינו לפנות אליך בשם תיאטרון אל-מידאן בעקבות החלטתך להקפיא זמנית את העברת התמיכה הכספית לתיאטרון, וזאת כדלקמן:

1. כפי שפרסמת בדף הפייסבוק, קיבלת החלטה להקפאת התמיכה בתיאטרון אל-מידאן שבחיפה (להלן: "התיאטרון") עד לתום בדיקת התנהלותו הכלכלית של התיאטרון. עוד ציינת, כי החלטה זו מבוססת על המלצתו של ד"ר חיים פרלוק, יו"ר המועצה לתרבות ואומנות, ולאחר פגישה עם אחייניתו של החייל משה תמם ז"ל בקשר להצגה "הזמן המקביל" של תיאטרון אל-מידאן.

2. נציין כבר עתה, כי החלטתך בדבר הקפאת התמיכה לתיאטרון פוגעת קשות בזכויות חוקתיות ונוגדת את עקרונות המשפט המנהלי ועל כן אינה חוקית ודינה בטלות.

3. ראשית כל, יצוין כי אכן ביום 14.6.2015 ביקרו ד"ר פרלוק וחברי מדור התרבות של משרד התרבות בתיאטרון אל-מידאן. ביקור זה הוצג להנהלת התיאטרון כביקור ידידותי שמטרתו להכיר את התיאטרון והאנשים העובדים בו. ביקור זה אף נעשה דרך אגב כאשר היו חברי המדור בדרכם לצפות בהצגת תיאטרון בבית הגפן בחיפה. בהתאם לכך, הכינו עובדי התאטרון מצגת ממנה יוכלו חברי המדור להתרשם מההצגות והאירועים הרבים המוצגים בתיאטרון ואף נערך להם, לבקשתם, סיור במבנה התיאטרון עצמו.

4. יודגש, כי באף שלב לא צוין בפני מנהל התיאטרון או בפני מי מעובדי התיאטרון כי מדובר בהליך של שימוע או ביקור לצורך בחינת התנהלותו הכלכלית והכספית של התיאטרון. אף לא צוין בפניהם כי קיים כל חשש להתנהלות כספית שאינה תקינה. כך שיש למעשה בהתנהלותו של מר פרלוק, אשר העביר על סמך הביקור המלצותיו, משום הטעיית חברי התיאטרון.

5. בהיקשר זה יודגש כי בטרם קבלת החלטה בדבר הקפאת התמיכה בתיאטרון או כל גוף נתמך, קיימת חובה על הרשות המנהלית לערוך שימוע ולתת זכות טיעון לאותו גוף, דבר אשר לא נעשה במקרה דנן. היה

P.O. Box 8921 Haifa 31090 Israel Tel: (972)-4-950-1610 Fax: (972)-4-950-3140

חיפה 31090, ص.ب 8921 هاتف 04-9501610 فاكس 04-9503140

חיפה 31090, ת.ד. 8921 טלפון 04-9501610 פקס 04-9503140

Email: adalah@adalah.org

<http://www.adalah.org>

על משרד התרבות והמדור לתרבות, לכל הפחות, להביא בפני עובדי התיאטרון את מהות ההאשמה או הטענה המופנות נגדם ושהרשות אמורה להחליט בהן, לתת להם הזדמנות לטיעון לפני ההחלטה ולוודא כי מתכונת הטיעון תהיה הוגנת (ר' דפנה ברק ארז **משפט מינהלי** כרך א 499 (2010)).

6. בעניין זכות הטיעון לא פעם נקבע כי הרשות המנהלית תימנע מהחלטה "הפוגעת בזכויותיו ובמעמדו של אדם, אלא לאחר שניתנה לו הזדמנות הוגנת ונאותה להביא טענותיו בעניין" (ר' בג"ץ 3495/06 **הרב לישראל הרב יונה מצגר נ' היועץ המשפטי לממשלה** (פורסם בנבו, 30.7.2007). עוד נקבע כי פגיעה בזכות הטיעון מהווה הפרה לכללי הצדק הטבעי, כללי ההגינות המנהלית והפרה להליך מנהלי הוגן.

7. תכליתה של זכות הטיעון היא להבטיח כי הרשות תתייחס בהגינות לעניינו של האזרח, ותקבל החלטותיה על בסיס תשתית עובדתית נאותה ותוך התחשבות במכלול העובדות והשיקולים הרלוונטיים לעניין. ההפרה של זכות הטיעון הינה עילה לבטלות ההחלטה. כך נקבע בבג"ץ 982/04 **פלונית נ' בית-הדין הרבני הגדול**, נח (6) 613 (פורסם בנבו, 19.08.2004):

"הלכה פסוקה משכבר הימים היא כי פגיעה מהותית בכללי הצדק הטבעי באופן שעלול לגרום לעיוות דין – כגון במקרה שבו נשללה מאדם האפשרות להשמיע את טענותיו ולהביא את ראיותיו בעניין הנוגע לו – היא בבחינת חריגה מסמכות המובילה לבטלות ההחלטה."

8. זאת ועוד, ההחלטה להקפיא את התמיכה בתיאטרון ללא שניתנה למנהל התיאטרון הזדמנות להשמיע או להתגונן נגד הטענות אשר העלית בדף הפייסבוק מעידה על כך שההחלטה נבעה משיקולים פוליטיים גרידא, שהינם שיקולים לא ענייניים והזרים לתכלית לשמה הוענקה סמכות זו, ועל כן דינה פסלות.

9. ההשלכה של אי מתן זכות טיעון ואי התבססות על תשתית עובדתית ראויה עולה אף מהדיווחים בכלי התקשורת לפיהם ההחלטה התבססה על ציטוטים מסוימים שיוחסו למנהל התיאטרון ואשר אינם נכונים בעליל.

10. מעבר לכך, יצוין ויודגש כי עסקינן בהתערבות אסורה בהתנהלות התאטרון ואף בזכותה של אוכלוסייה שלמה, האוכלוסייה הערבית, לממש את זכותה הבסיסית לחינוך, תרבות, יצירה, אומנות, ביטוי ואף לכבוד. מעמדן של זכויות אלו, הינו מעמד עילאי המבטא את העיקרון הדמוקרטי בהתגלמותו, והקפאת התמיכה הכספית בתיאטרון מזכירה אם כך תקופות אפלות של משטרים אנטי-דמוקרטיים בעליל.

11. ככל הנראה החלטתך נובעת מהתנגדויות של קבוצות מסוימות להצגת "הזמן המקביל" של התיאטרון בטענה כי ההצגה פוגעת ברגשות. החלטה מעין זו, המתבססת על שיקולים אלה, משמעה הגבלת חופש הביטוי בשל סתירתו לדעה ולהשקפת הרוב במדינה עד כדי "סתירת פיות". כמו כן, משמעה של החלטה זו פגיעה בחופש האומנות והיצירה שהוא בגרעין הזכות לחופש הביטוי ויש בה משום רדיפה פוליטית. מדובר אף בפגיעה בעקרון השמירה על פלורליזם תרבותי וחינוכי שמשרד התרבות מחויב בו. החלטתך גם פוגעת קשות בזכות לשוויון שכן היא מפלה את התאטרון על רקע של השקפה חברתית או פוליטית.

12. הפסיקה העליונה פסלה הגבלות שהוטלו על חופש הביטוי למרות הטענות שהועלו בדבר הפגיעה בקונצנזוס הציבורי, בלכידות החברתית, ברגשות הציבור או אפילו ביחסי החוץ של מדינת ישראל. כך, לדוגמא, בג"ץ ביטל החלטת המועצה לביקורת סרטים ומחזות אשר אסרה על הצגת מחזה בשל הפגיעה ברגשות הציבור עקב ההשוואה שהועלתה במחזה בין הממשל הישראלי לבין ממשל הכיבוש הנאצי ואף נקבע, כי "במשטר דמוקרטי, קיומה או חלונה של יצירה הוא ביטוי לכוח הפנימי הטמון בה ולא ביטוי לכוח השלטון המפקח עליה" (בג"ץ 14/86 **לאור נ' המועצה לביקורת סרטים ומחזות** פ"ד (מא) 421, 433

(1987). במקרה אחר נקבע כי "המועצה אינה רשאית להגביל השמעתם של ביטויים שמעיקרם הם אידיאולוגיים או פוליטיים אך משום שרשויות השלטון, חלק מהציבור או אף רובו חולקים על ההשקפות המובעות בגדרם" (בג"ץ 316/03 בכרי נ' המועצה לביקורת סרטים, פ"ד נח(1) 249, 272, 266 (2003)).

13. אף אם אכן יש בהצגה כדי לפגוע ברגשות של אנשים מסוימים הטוענים לכך, פגיעה זו אינה עוברת את גבול המותר בחברה דמוקרטית האמורה להיות מבוססת על פלורליזם וסובלנות לדעות שונות ונוגדות. מה גם שלא מדובר בעניין של "קהל שבוי", שכן כל מי שטוענים לפגיעה ברגשותיהם אינם חייבים לצפות בהצגה (ר' בג"ץ 806/88 universal city studios נ' המועצה לביקורת סרטים ומחזות, מג(2) 22 (1989)).

14. על יסוד האמור לעיל, נבקש לחזור בך מהחלטתך ולבטל את הקפאת התמיכה הכספית בתיאטרון אל-מידאן.

לטיפולך הדחוף, נודה.

בכבוד רב,

מונא חדאד, עורכת – דין

סאוסן ז'הר, עורכת – דין

העתק :
גב' דינה זילבר, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ייעוץ), בפקס : 02-6466766.